

RECENZNÝ POSUDOK

Recenzný posudok je hodnotením analytického výstupu zo strany nezávislého odborníka, ktorý vo vzťahu k výstupu nie je v konflikte záujmov a dokáže objektívne zhodnotiť jeho kvalitu po odbornej a vecnej stránke, metodologickej stránke a komplexne.

Na základe explicitného súhlasu recenzenta/recenzentky je jeho/jej meno uvádzané v analytickom výstupe ako meno recenzenta/recenzentky a v prípade explicitného súhlasu je pripomienkový hárok s recenzným posudkom zverejňovaný online spolu s analytickým výstupom.

PROCES VYPRACOVANIA RECENZNÉHO POSUDKU

Recenzent/ka vypracuje recenzný posudok v dvoch častiach.

- Prvou časťou sú konkrétne pripomienky k jednotlivým oblastiam/častiam analytickému výstupu. Pripomienky k analytickému výstupu sú obsiahnuté v pripomienkovacom hárku s upresnením, ku ktorej časti výstupu sa ktorá pripomienka vzťahuje a s vysvetlením, akú zmenu/úpravu analytického výstupu sa pripomienka snaží dosiahnuť. V rámci pripomienok sa recenzent/ka zameriava na konkrétne aspekty analytického výstupu ako sú popísané nižšie. Pripomienky majú navigovať autorskú analytickú jednotku k tomu, aby jej výstup dosiahol parametre, ktoré sa očakávajú od analytického výstupu všeobecne a špecificky s ohľadom na typ analytického výstupu. Úlohou analytickej jednotky je pripomienky od recenzenta/ky zapracovať do analytického výstupu, ktorý opäť predloží na hodnotenie recenzentovi/recenzentke.
- Druhou časťou je celkové hodnotenie alebo sumárne zhrnutie hodnotenia analytického výstupu. V prípade, že je recenzent/ka spokojný/á so spôsobom, akým analytická jednotka zapracovala jeho/jej pripomienky do analytického výstupu, resp. si želá ukončiť recenzovanie, urobí tak vyplnením časti „celkové hodnotenie“ v pripomienkovacom hárku. Celkové hodnotenie výstupu zo strany recenzenta/ky je stručným písomným zhrnutím silných a slabých stránok analytického výstupu v kontexte parametrov popísaných nižšie. Recenziu zakončuje recenzent/ka explicitným odporúčaním na zrecenzovanie alebo na nezrecenzovanie predloženého analytického výstupu. Toto odporúčanie je súčasťou ďalšieho rozhodovacieho procesu o výstupe, ktorým je hlasovanie o výstupe s ohľadom na recenzné posudky v Odborno-metodickej komisii pre analytické jednotky (ďalej len „OMK“).

ÚČEL RECENZNÉHO POSUDKU

O zrecenzovaní či nezrecenzovaní analytického výstupu rozhodne OMK združujúca predstaviteľky a predstaviteľov štátnych analytických jednotiek hlasovaním. Pri hlasovaní berie do úvahy recenzné posudky ako aj explicitné odporúčanie recenzentiek a recenzentov, či výstup zrecenzovať alebo nezrecenzovať. Na zrecenzovanie analytického výstupu je potrebné, aby za zrecenzovanie výstupu explicitne hlasovala nadpolovičná väčšina členov OMK. Zrecenzovanie výstupu hlasovaním v OMK je verejnou pečiatkou kvality pre daný analytický výstup, ktorý zároveň vstupuje do celkového hodnotenia kvality autorskej analytickej jednotky.

ODPORÚČANIA PRE PRÍPRAVU RECENZNÉHO POSUDKU

V rámci prípravy recenzného posudku pre analytický výstup odporúčame recenzentom a recenzentkám všímať si nasledujúce parametre analytického výstupu:

1. Formálna stránka výstupu:

- Podnet a účel spracovania tematiky (slúži na objasnenie dôvodov vedúcich k spracovaniu materiálu a cieľov, ktoré materiál sleduje - podnetom môže byť aktualizálny moment, politická iniciatíva alebo analytický postreh a cieľom môže byť príprava informovaného podkladu pre zodpovedné politické rozhodnutie, poukázanie na problematické aspekty diskutovaného problému, na možnosti a obmedzenia jeho riešenia či návrh alternatívneho riešenia);
- Formálna úprava textu (zrozumiteľný a čitateľný text, logické a zrozumiteľné členenie do kapitol a podkapitol, vhodná úprava tabuliek a grafov, identifikácia autorov, manažérske zhrnutie výstupu, zoznam zdrojov vrátane podkladových dát a skriptov);
- Zhoda s deklaroványm typom výstupu: zhodnotenie, nakoľko deklarováný typ analytického výstupu aj skutočne vykazuje znaky daného typu analytického výstupu. Rozlišujeme tri základné typy: analýza - komplexný analytický materiál s návrhmi konkrétnych systémových opatrení; komentár - rozsahovo menší analytický materiál venujúci sa konkrétnemu čiastkovému problému; 3. manuál - metodické usmernenie vyplývajúce z potreby zjednotenia procesov a postupov v konkrétnej oblasti. (viac nižšie).

2. Odborné a technické spracovanie výstupu:

- Využitie relevantných, vhodných a aktuálnych odborných vstupov pri spracovaní témy (odborná znalosť a orientácia v téme a v relevantných zdrojoch k nej, využitie konzultácií k výstupu s ohľadom na zahrnutie rôznych odborných názorových platforiem relevantných aktérov a ich zapojenie do prípravy výstupu);
- Vhodné zadefinovanie výskumnej otázky, základných pojmov a použitých konceptov (adekvátne adaptácia teoretických parametrov pre praktické potreby výstupu);
- Využitie relevantných dát z vhodného zdroja a za primerané časové obdobie (definovanie pôvodu a zdroja využitých dát, časového rámca ich zberu a korešpondujúceho časového rámca ich spracovania na účely materiálu);
- Vhodnosť, aktuálnosť, prípadne inovatívnosť zvoleného metodického prístupu s ohľadom na ciele výstupu (nakol'ko je zvolený metodologický prístup/model a využitie vybraných dát v ňom relevantné pre dosiahnutie stanoveného cieľa, aké sú jeho možnosti a obmedzenia, zdôvodnenie pre nevyužitie iných alternatív);
- Presnosť a dôslednosť realizácie vybranej metódy s ohľadom na jej limity (posúdenie správnosti a robustnosti technického spracovania výstupu).

3. Analytické spracovanie výstupu:

- Kvalita argumentov a prezentovaných záverov v kontexte stanoveného cieľa (logická argumentácia, zhoda záverov s výsledkami analýzy, relevantnosť záverov v kontexte stanoveného cieľa);
- Zváženie alternatív pre riešenie predmetného problému s ohľadom na stanovené ciele (zhodnotenie alternatívnych riešení pri zvážení prínosov a nákladov a výber toho riešenia, ktoré vedie k dosiahnutiu stanoveného cieľa najefektívnejším spôsobom);
- Zohľadnenie dôležitých prierezových aspektov a súvislostí témy (medzisektorové zložky témy s ohľadom na kompetencie verejných inštitúcií);
- Realizovateľnosť navrhovaných opatrení (zhodnotenie navrhnutých opatrení v kontexte kompetenčných, politických a legislatívnych možností).

4. Prínos a význam materiálu:

- Podnet a účel spracovania tematiky (slúži na objasnenie dôvodov vedúcich k spracovaniu materiálu a cieľov, ktoré materiál sleduje - podnetom môže byť aktualizčný moment, politická iniciatíva alebo analytický postreh a cieľom môže byť príprava informovaného podkladu pre zodpovedné politické rozhodnutie, poukázanie na problematické aspekty diskutovaného problému, na možnosti a obmedzenia jeho riešenia či návrh alternatívneho riešenia);

- Originalita, jedinečnosť, inovatívnosť a aktuálnosť zvolenej témy (výber nepreskúmanej témy, nový pohľad na dáta, využitie nových dát, ich skúmanie v novom kontexte, resp. zhodnotenie vybranej témy z hľadiska odpovedí na aktuálne výzvy v predmetnom sektore v danom období);
- Prínos výstupu k poznaniu verejných politík a ich praktickému skvalitneniu (zhodnotenie prínosu poznatkov, ktoré výstup prináša a formulovaných opatrení na riešenie najzávažnejších problémov v predmetnom sektore; relevantnosť výstupu pre danú verejnú politiku v kontexte jej kľúčových cieľov).

TYPY ANALYTICKÝCH VÝSTUPOV

1. ANALÝZA:

Analýza je najkomplexnejší analytický výstup, ktorý využíva zvyčajne viacero sofistikovaných analytických metód za účelom detailnejšieho preskúmania ucelenej verejnej politiky, v rámci ktorej navrhuje realizovateľné alternatívy na zlepšenie jej praktického výkonu. Určená je odbornej prípadne širšej odbornej verejnosti.

Od analýzy sa očakáva:

Z hľadiska odborného a technického spracovania

- aktuálny a podrobný odborný prehľad o problematike a zdrojoch a vhodnej literatúre k nej
- využitie zvyčajne viacerých sofistikovaných analytických metód
- metodologická presnosť a inovatívnosť

Z hľadiska analytického spracovania

- podrobné skúmanie a detailná analýza dát
- detailné porovnanie zvažovaných alternatív riešení s ohľadom na prínosy a náklady a maximalizáciu efektívnosti
- zahrnutie alebo diskusia významných prierezových aspektov a súvislostí témy pre úplnosť analýzy
- jasná formulácia realizovateľných opatrení na zlepšenie praktického výkonu verejnej politiky s ohľadom na jej ciele

Z hľadiska prínosu

- zvolená téma je originálna, nová a v kontexte daného sektora aktuálna
- návrh konkrétnych praktických podložených zmien vo verejných politikách vrátane jasnej formulácie konkrétnych systémových opatrení

2. KOMENTÁR:

Komentár je rozsahovo kratšia forma analytického výstupu so zameraním na verejnú diskusiu a objasnenie problematiky v konkrétnej užšie definovanej oblasti verejnej politiky. Nemá za cieľ navrhovať komplexnú zmenu verejnej politiky, môže však navrhovať parciálne opatrenia na zlepšenie, či prinajmenšom načrtávať problematické miesta, ktorým bude potrebné v budúcnosti venovať pozornosť. Komentár je určený odbornej či širšej verejnosti.

Od komentára sa očakáva:

Z hľadiska odborného a technického spracovania

- obsahuje odborný prehľad v úzko definovanej problematike, probléme či otázke verejnej politiky
- využíva skôr menej sofistikované a ľahko definovateľné analytické metódy

Z hľadiska analytického spracovania

- obsahuje jednoduchú a zrozumiteľnú analýzu prezentovaných dát
- formuluje zrozumiteľné a prehľadné závery vyplývajúce z dát, pričom nemusí zohľadňovať širšie prierezové aspekty témy
- zvyčajne nezvažuje viaceré alternatívy riešenia konkrétnej problematiky
- môže formulovať konkrétne opatrenia na zlepšenie praktického výkonu verejnej politiky, no zvyčajne iba v úzko definovanej špecifickej oblasti

Z hľadiska prínosu

- ide o nový, aktuálny pohľad na úzko definovanú a vymedzenú problematiku s cieľom upozorniť na problém či vyvolať verejnú diskusiu
- zvyčajne nenavrhuje komplexné a systémové zmeny verejných politík, len úzke čiastkové opatrenia

3. MANUÁL:

Účelom tohto typu analytického výstupu je najmä metodické usmernenie v určitej špecifickej oblasti. Vzniká predovšetkým na základe potreby zjednotiť procesný postup, hodnotenie alebo analytické nazeranie na určitú problematiku. Jeho zameranie je väčšinou veľmi špecifické, má metodický charakter a neupravuje širšie vzťahy v rámci sektora. Manuál je určený predovšetkým odbornej verejnosti.

Od manuálu sa očakáva:

Z hľadiska odborného a technického spracovania

- podrobná znalosť predovšetkým prístupov, metód a procesov v rámci danej problematiky

- dôraz sa kladie na metodologickú podrobnosť, následnosť a presnosť

Z hľadiska analytického spracovania

- ide o podrobné technické zmapovanie a detailné zhodnotenie postupnosti, formy a kvality krokov a ich vzájomnej interakcie v danej oblasti
- zohľadňuje praktické a prierezové súvislosti a nazerá na tieto systémovým spôsobom

Z hľadiska prínosu

- formálne a štruktúrovane upravuje existujúce alebo nové vzťahy, ktorým podobná úprava chýbala
- má praktický prínos pre konkrétne využitie v úzko definovanej oblasti

KONTAKT

recenznekonanie@mfsr.sk

+421 2 5958 2424

Projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Európska únia
Európsky sociálny fond